

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МІЖГАЛУЗЕВА КОМУНІКАЦІЯ В СИСТЕМІ
ФУНКЦІОНУВАННЯ КУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК**

Колективна монографія

**Відповідальний редактор: доктор культурології, професор
Сергій Виткалов**

**Poznań (Poland): Publishing House of RSEC;
Рівне : ФОП «Брегін А.Р.», 2024**

УДК 008

М 58

Рекомендовано до друку вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 12 від 5.12.2024 року).

Відповідальний редактор:

доктор культурології, професор Сергій Виткалов

Авторський колектив:

С.Виткалов, В.Виткалов, П.Герчанівська, О.Гончарова, Г.Карась, М.Каранда, І.Кдирова, О.Колесник, І.Матоліч, О.Мирошниченко, О.Німилович, Ю.Нікольченко, С.Павловська, І.Паур, І.Петрова, Є.Причепій, І.Прокопчук, Ю.Сабадаш, О.Сапожник, О.Фабрика-Процька, М.Шатрова, А.Шворак, М.Шпаковська.

Рецензенти:

- **Олександр Кравченко** – доктор культурології, професор, професор, завідувач кафедри культурології та медіакомунікацій Харківської державної академії культури.

- **Радослав Мушкета** – доктор педагогічних наук, професор (prof., dr. hab.) (Університет ім. М.Коперніка, Торунь, Польща).

- **Адріана Скорик** – доктор мистецтвознавства, професор, проректор із наукової діяльності Національної музичної академії України ім. П.Чайковського.

Міжгалузева комунікація в системі функціонування культурних практик: колективна монографія / С.Виткалов, В.Виткалов, П.Герчанівська та ін. за ред. проф. В.Виткалова. Poznań (Poland): Publishing House of RSEC; Рівне : ФОП «Брегін А.Р.», 2024. 256 с., іл.

Авторським колективом у складі фахівців українських та європейських ЗВО та науково-дослідних установ розглядається широкий спектр актуальних питань становлення і функціонування культурних практик; акцентується увага на історичній ретроспективі цього явища та формах його представлення; наголошується на важливості міжгалузевої комунікації як провідного чинника взаємозбагачення оперативною інформацією.

Для науково-педагогічних працівників, аспірантів, здобувачів вищої освіти гуманітарно-педагогічних та художніх закладів вищої освіти.

© Виткалов С., 2024

© Poznań (Poland): Publishing House of RSEC;

Рівне : ФОП «Брегін А.Р.», 2024

***Розділ XVI. РЕГІОНАЛЬНІ МУЗЕЇ В КОНТЕКСТІ
КОМУНІКАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ***

***Part XVI. REGIONAL MUSEUMS IN THE CONTEXT OF
COMMUNICATION MANAGEMENT***

УДК 379.4:57

РЕГІОНАЛЬНІ МУЗЕЇ В КОНТЕКСТІ КОМУНІКАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Шпаковська Марина – здобувачка освітнього ступеня «Магістр» спеціальності 027 «Музезнавство. Пам'яткознавство», Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне.
<https://orcid.org/0009-0000-7711-6499>
<https://doi.org/10.5281/zenodo.14285631>
shpakovskaya0504@gmail.com

Виткалов Володимир – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри івент-індустрії, культурології та музезнавства, Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
<https://orcid.org/0000-0003-0625-8822>
volodumur_vitkalov@ukr.net

Здійснено аналіз музейних практик сучасної Дніпропетровщини, підкреслюючи роль цих інституцій як зберігачів історико-культурної спадщини. Незважаючи на діючі 132 музеї, в яких зберігається понад 900.000 культурних артефактів, Дніпровська обл. стикається з проблемами збереження власних музейних фондів, фінансовими обмеженнями та зменшенням кількості відвідувачів через зовнішні фактори. Комунікаційний менеджмент за таких умов стає ключовою стратегією, що інтегрує діджиталізацію, інноваційне управління людськими ресурсами та зв'язки з громадськістю для адаптації до інформаційного суспільства. Підкреслюється необхідність міждисциплінарного підходу, що поєднує історичний досвід із сучасними управлінськими та комунікаційними стратегіями для перетворення музеїв на динамічні культурні, освітні й туристичні центри. Розглядаються такі нагальні питання, як реставрація колекцій, фінансова підтримка та інноваційні методи комунікації. Йдеться про еволюцію музейної комунікації, що поєднує традиційні та сучасні стратегії, підкреслюється важливість залучення різноманітних аудиторій в умовах еволюції цифрових послуг.

Ключові слова: діджиталізація, Дніпропетровщина, відвідувачі, інноваційні виставки, комунікаційний менеджмент, культурна спадщина, культурні інституції, міждисциплінарний підхід у музеях, музейні практики, стале зростання, суспільна динаміка, фінансова підтримка.

Постановка проблеми та актуальність дослідження. Музей як соціокультурна установа постійно розширюється як кількісно, так і організаційно, змінюючи та поглиблюючи власні функції і напрями позиціонування у соціумі, поступово опановуючи нові обрії впливу на соціальне середовище. Однак становище музею, як соціокультурної інституції в Україні, та й кожному регіоні різне, зважаючи на культурний потенціал, ставлення до нього місцевого керівництва, активність і прагматичність діяльності його співробітників, традиції проведення вільного часу населенням та реноме закладу загалом. При цьому потрібно пам'ятати, що музейна мережа нині залишилася єдиною в галузі, заробітна плата співробітників якої є найнижчою, що не дає можливості на будь-які творчі експерименти, професійний менеджмент та маркетинг, залучення якісних фахівців тощо. У підтвердження наведемо достатньо переконливу статистику «популярності» музейної сфери в українському соціумі. За даними моніторингу МОН України, під час вступної кампанії у 2024-2025 н. р. на спеціальність 027 «Музезнавство. Пам'яткознавство» було подано лише 220 заяв, при цьому це переважно контрактна форма навчання. Тобто притоку фахівців у найближчому майбутньому годі сподіватися. Та й за технічним оснащенням у переважній більшості випадків в регіонах ці установи в нинішніх умовах також бажають докорінного покращення. Утім, актуальність цього дослідження зумовлена тією роллю, яку й надалі відіграють нинішні музеї як центри збереження історико-культурних цінностей, стикаючись із такими викликами як фінансові обмеження та ризики, пов'язані з повномасштабною війною, що впливають на кількість відвідувачів, й політикою діджиталізації, що успішно реалізується Україною. Крім того, підкреслюється необхідність міждисциплінарного підходу, що поєднує історичну експертизу з сучасними управлінськими та комунікаційними стратегіями, для перетворення музеїв на динамічні культурні, освітні і туристичні центри. Розглядаються нагальні питання, включаючи реставрацію колекцій і їх поповнення, фінансову підтримку та інноваційні методи комунікації, щоб забезпечити постійну актуальність і рейтинг музеїв у XXI столітті.

Огляд останніх публікацій. Окреслена проблематика не втрачає актуальності й нині і воєнний стан лише поглиблює її важливість у формуванні і мережі музейних закладів, і патріотизму, високої політичної культури та інших ідентифікаційних ознак особи чи організаційної структури в духовному просторі країни, поглиблених під впливом дії цих установ. Тим більше, що в нинішніх обставинах музеї має виступати центром демонстрації іншого стану країни, її європоцентричних уподобань, національних характеристик, поглиблення культурної самоідентифікації населення. Цікава ця проблематика і широким використанням музеїв у практиці регіональної туристичної діяльності, культурних та креативних індустрій, що забезпечує зайнятість місцевого населення і на що спрямовується й Державна стратегія регіонального розвитку України. Тому й дослідницький інтерес постійно пульсує у музейному середовищі.

Наявне інформаційне підґрунтя цієї розвідки складають дві групи джерел, до першої з яких віднесемо теоретичні напрацювання стосовно сутності та розвитку згаданої інституції, її ролі в культурній інфраструктурі країни; тоді як до другої – практичний досвід організації цієї діяльності в регіональному вимірі. Серед праць, на матеріали яких спиралися автори, слід відзначити В. Бекетову [3], наукова розвідка якої виявляє сутність приватної ініціативи у регіональному її вимірі у музейній сфері. Цей ряд продовжує і її спільне дослідження з Н. Капустіною, спрямоване на виявлення культурного контексту діяльності музеїв регіону [8]; інформаційно насиченими є й збірка матеріалів наукової конференції, присвяченої ювілею Історичного музею ім. Д. Яворницького м. Дніпра, в якій виявляються здобутки та проблеми функціонування цієї установи в умовах своєї локації [4], та аналітична довідка, мета якої – з'ясування результатів співпраці музейних установ зі ЗМІ [9], у яких є чимало різноманітного матеріалу стосовно наявних в арсеналі працівників закладів форм роботи з аудиторією, зокрема й з'ясування ролі фестивальних заходів у просторі інноваційних проєктів чи просування відповідної інформації у соціум. Їх опрацювання дає підстави для проведення відповідних кореляційних замірів культурного ефекту фестивального руху в інших регіонах країни.

Цей же ряд продовжує й аналітичний матеріал із питань виявлення сучасного стану музейної комунікації в інформаційному просторі [10], а також критично осмислені підходи до музейних установ, подані у достатньо широкому контексті; додамо сюди й інформацію з проблем фінансування культурної сфери у час війни [1], за матеріалами яких помітні державні пріоритети в галузі у регіональному їх розрізі. Вказаний сегмент досвіду помітно розширює й інформація, втілена у регіональних Програмах розвитку культури (туризму) на конкретний історичний період, у яких чітко окреслено напрями майбутньої діяльності та її прогнозований результат, а також низка розпорядчих документів місцевої влади стосовно цих установ, у яких тією чи іншою мірою задіяна музейна мережа, тобто джерельній базі, в яких конкретизується організаційна регіональна політика [11], [12], позаяк залишаючись характерною рисою комплексу заходів, фінансованих обласними радами чи територіальними громадами, вони засвідчують еволюцію ціннісних орієнтацій місцевого населення, а також змін у стилі керівництва регіонів, усвідомлення ним важливості культурного сегмента у духовному формуванні соціуму тощо.

Сюди можна додати й окремі локальні наукові розвідки стосовно результатів діяльності конкретних музейних установ у сучасних умовах [13], [14], матеріал яких виявляє специфіку організації музейної практики, зважаючи на сучасні суспільно-політичні обставини та війну. І їх широке опрацювання й оприлюднення надасть можливість активніше поширювати регіональний досвід у практику діяльності музейних установ. Взято до уваги й матеріал, спрямований на з'ясування можливостей використання інокультурного досвіду збереження та популяризації культурної спадщини у вебінформаційному середовищі [2], використання якого розширить потенційні можливості установ у власному їх позиціонуванні.

Зважаючи на промислову специфіку Дніпропетровщини, широку і потужну культурну інфраструктуру та її значні можливості у залученні коштів різних суб'єктів господарювання до підтримки музейної мережі, використано й оригінальний матеріал із цього приводу [6], основні постулати якого можуть стати у нагоді для розширення власного культурного потенціалу конкретної установи в інших регіональних вимірах.

Корисним для практиків музейної сфери стало й дисертаційне дослідження Т. Горбула [7], авторський підхід якого спрямований на широке використання діджиталізації культурної спадщини в контексті сучасних суспільних трансформацій та війни. Ця робота має чимало критично опрацьованого дослідницького матеріалу, здатного принести певну користь практичним працівникам галузі, зокрема й у формі інформаційного протистояння, адже використання музею саме з цією метою могло б принести чимало користі й у формуванні відповідних ціннісних орієнтацій значній кількості населення. Наголосимо, що навіть та незначна кількість дисертаційних досліджень, що захищаються останнім часом стосовно музейної мережі, надають оригінальний матеріал для з'ясування низки

професійних питань: діджиталізації, розмаїття інокультурного досвіду та можливостей його використання в Україні, ролі музеїв у різних країнах Європи та світу тощо [7]. Інакше кажучи, заявлена проблематика є фактично невичерпною стосовно дослідницького інтересу і сучасне життя надає безліч нових суспільних викликів, на які мають відповідним чином реагувати фахівці-практики та теоретики-дослідники.

Метою розділу є комплексний аналіз музейних практик у Дніпровському регіоні, що дозволить зрозуміти виклики, з якими стикаються працівники цих інституцій у процесі здійснення ними щоденної роботи і на цій підставі розробити комплекс заходів, спрямованих на покращення ефективності дії наявної мережі. До провідних її завдань належить з'ясування сутності та результативності впровадження новітніх технологій у музейній регіональній практиці загалом.

1.1. Музей як соціокультурний феномен сучасності в регіональному вимірі

Вклад основного матеріалу дослідження. У контексті збереженої історико-культурної інфраструктури Дніпропетровщини музеї постають безцінними центрами історичного та культурного значення, слугуючи рекреаційними об'єктами, нерозривно пов'язаними з життям й внеском у його духовні параметри спадщини видатних історичних постатей. Функціонуючи як заклади концентрації культурного досвіду й історичної пам'яті, ці інституції задовольняють духовні потреби і втамовують жагу до знань, створюючи трансформаційне середовище, сприятливе для набуття нових знань та розширення пізнавальних обріїв відвідувачів. Це підтверджує й відповідна звітність, яку спробуємо інтерпретувати, виходячи з наявних викликів.

Станом на січень 2015 року, за даними Дніпропетровського державного управління статистики, в регіоні функціонувало 132 музеї різних видів та призначення. Переважно муніципальні (24) та державні (106), ці установи охоплюють широкий спектр фахових профілів із помітним акцентом на культурну діяльність (120). Відіграючи ключову роль у культурній практиці конкретної локації, ці структури слугують інструментами відображення та збереження духовної сутності регіону, охоплюючи такі аспекти як природа, історія, етнографія, культура і мистецтво. Більше того, регіональні особливості Дніпропетровської області передбачають наявність низки спеціалізованих музеїв, кожен з яких присвячений окремим напрямом чи видам діяльності, що охоплюють історичну, літературну, природничу, мистецьку, технічну та меморіальну сфери, найбільш характерні тому чи іншому району або територіальній громаді [3].

Музеї, що сприяють дослідженню історії та культури Дніпровського регіону, також демонструють своє розмаїття; серед них функціонують такі відомі нині заклади як Дніпровський національний історичний музей ім. Д. Яворницького та Дніпровський обласний краєзнавчий музей ім. В. Вернадського, форми роботи та позиціонування яких уже сформувалися й мають помітний практичний результат і розголос. Серед інших, заслуговують на увагу Дніпровський художній музей, Дніпродзержинський історичний музей, Криворізький міський краєзнавчий музей, Павлоградський історико-краєзнавчий музей, Нікопольський краєзнавчий музей, Васильківський краєзнавчий музей, Сурський краєзнавчий музей, Сурсько-Литовський музей художника Ф. Решетнікова, Межівський історико-краєзнавчий музей ім. П. Калнишевського, Комплексний музей історії Царичанського району, історико-краєзнавчий музей ім. О. Ковалю у Підгородньому Дніпропетровського району, Петриківський музей етнографії, побуту та народного мистецтва (створений у грудні 2010 р.), міський історичний музей ім. Ю. Пригожина, Орджонікідзевський історико-краєзнавчий музей ім. М. Забутько, Софіївський районний краєзнавчий музей, форми діяльності яких також є відомими широкому загалу і не потребують особливої реклами. Музей історії с. Чумаки Томаківського району також є частиною цієї розгалуженої мережі і загалом відповідає регіональній концепції формування мережі тотожних типів установ.

Його поява обумовлена загальноукраїнською тенденцією формування локальних музейних осередків, які б залишалися на повному організаційно-фінансовому утриманні територіальних громад та зберігали розмаїту інформацію про локальний культурний простір. І саме вони виконуватимуть надалі важливу функцію відтворення та підтримки культурної локалістики.

Крім того, в країні відомим є й Державний металургійний музей України, підпорядкований Міністерству промислової політики, розташований у приміщенні Інституту чорної металургії в Дніпрі, в якому концентрується унікальна інформація відомчого спрямування. Решта музеїв Дніпропетровщини, включаючи народні установи, що працюють на громадських засадах і розподілені між різними галузевими відомствами, акціонерними товариствами, підприємствами та навчальними закладами [8], тому й ефективність їх діяльності достатньо строката і цілком залежить від наявного фінансування та лідерів, здатних постійно підтримувати цю діяльність.

Їх історичні назви та, відповідно, форми роботи в нинішніх умовах певною мірою узгоджуються з напрямками державної культурної політики, регіональних органів влади, громадської думки, а відтак – і змінюють зміст власної практичної діяльності, відповідним чином реагуючи на сучасні виклики. Кориують вони свою діяльність й з військовим станом, що вносить безліч непередбачуваного у форми їх практичної діяльності.

Запровадження різноманітних форм власності в країні спричинило появу нової системи підпорядкування і музейних установ. У той же час, незважаючи на те, що музейні артефакти є державною власністю та входять до складу Музейного фонду України, більшість із них перебувають у комунальній власності територіальних громад – обласних, міських, районних чи сільських. Така форма власності негативно в переважній більшості впливає на збереження пам'яток, їх облік та можливості використання і в той же час спонукає музеї, особливо в сільській місцевості, часто державні, шукати власників, здатних надати їм організаційно-фінансову підтримку. Тому ці спонсори відіграють життєво важливу роль в утриманні музейного персоналу, нагляді за безпекою будівлі, її опаленням та освітленням, покращенні експозицій, веденні бухгалтерської документації та збереженні музейних предметів.

Таким чином, традиційне поняття «публічний музей» все частіше розглядається нині як архаїчне, особливо коли установа не має чіткого колективного власника і розташована у районному центрі, селі чи містечку. У таких випадках статус «народного музею» не може забезпечити сталого існування установі через відсутність відчутної матеріальної й організаційно-методичної підтримки.

Тож у Дніпропетровській області парадигма змінилася з 11 музеїв, що працюють на громадських засадах, на 11 комунальних закладів культури. При цьому кожен із цих закладів функціонує як незалежна юридична особа, підзвітна міським, районним або сільським радам (територіальним громадам). Очікується, що буде вжито заходів для вирішення проблеми фінансової підтримки цих музеїв.

Станом на сьогодні більшість музеїв в області належать до різних категорій, більшість з яких є комплексними структурами, що охоплюють краєзнавство, етнографію та природознавство. До решти категорій належать по два історичні, художні та природничі музеї, а також два музеї науково-технічного спрямування. Разом ці установи зберігають, досліджують і популяризують понад 900.000 оригінальних і самобутніх пам'яток природи, археології, етнографії, історії, техніки, культури і мистецтва регіонального, національного та світового значення вже навіть цим підтверджуючи високе реноме області у сучасній регіональній культурній практиці.

Щорічно музеї Дніпропетровської області відвідують майже 950.000 осіб, у т. ч. 400.000 студентів та представників учнівської молоді [8], підтверджуючи привабливість цієї структури для всіх соціально-демографічних верств населення. Перевішивши чимало власних проблем із практичної площини до теоретичної, тобто здійснивши відповідний науковий пошук та сформувавши на його підставі висновки, музейні працівники регіону виявили чимало цікавих тенденцій.

У результаті вивчення та аналізу діяльності музеїв Дніпропетровської області визначено декілька нагальних і важливих питань, що визначатимуть майбутню траєкторію розвитку музейної галузі, уточнюючи роль цих структур у культурному просторі. Серед них ключовими пріоритетами є необхідність зміцнення та розвитку матеріально-технічної інфраструктури, впровадження комп'ютерних технологій для комплексного управління колекціями, популяризація музеїв серед широкої аудиторії та підвищення загальної операційної ефективності. Особлива увага приділяється вдосконаленню системи охорони та збереження музейної спадщини, впровадженню інноваційних маркетингових стратегій та прийняттю нових управлінських рішень й підходів у галузі. Крім того, значна увага приділяється вирішенню проблеми гострої нестачі кваліфікованих кадрів за допомогою системи «регіонального» замовлення та розширенню регіональної музейної мережі. Ця ініціатива передбачає створення музеїв різного профілю, покликаних відображати багатство й різноманітність природного середовища, а також унікальну історичну й культурну спадщину, промислові досягнення, наукові здобутки та людський потенціал регіону. Важливим аспектом цього бачення є посилення видавничої діяльності для поширення унікальних історичних джерел, що зберігаються в регіональних музеях, просвітницького сегменту тощо. Це певною мірою покращить й розширення комунікації з іншими аналогічними установами. Крім того, пропонується створення спеціалізованого веб-сайту «Музеї Дніпропетровщини», який би позиціонував ці мережі в культурному просторі, стимулюючи й інтерес до регіону, а також періодичного часопису, на сторінках якого б оприлюднювалися фахові питання та шляхи їх розв'язання для поглиблення роботи галузі, який би слугував специфічним методичним порадином практичним працівникам. Подібні речі чимало років використовуються у регіонах.

Нагальна проблема збереження та відновлення музейних колекцій в Україні і на Дніпропетровщині зокрема, зумовлює необхідність розвитку її реставраційної бази. Адже понад 40% від загальної кількості музейних предметів в області потребують негайної реставрації. Брак коштів на придбання нових експонатів призводить до втрати цінних артефактів, які потрапляють до приватних колекцій та за межі країни. Чимало музеїв регіону стикаються з необхідністю проведення масштабних ремонтів, реконструкцій та створення нових експозицій, що охоплюють різні хронологічні періоди та тематичні напрями. Серед конкретних прикладів – ремонт другого поверху музею «Літературне Придніпров'я», реставрація будинку О. Блаватської та її родини, ремонт 8 зали Історичного музею, ремонт приміщень та створення нових експозицій у Дніпровському художньому музеї, Криворізькому, Нікопольському та Павлоградському історико-красознавчих музеях. Крім того, розглядається пропозиція щодо створення музею, присвяченого мистецькій колекції, зібраній під час щорічного фестивалю «Мамай-фест», під потенційною назвою «Мамай у Дніпродзержинську». Ці артефакти, як відомо, були найбільш поширеними в регіоні від часу їх виникнення у XVII столітті і тому потребують відповідного дослідження та популяризації. Загалом окреслені ініціативи спрямовані на вирішення багатогранних викликів та просування музеїв регіону до більш динамічного й впливового їх майбутнього [12].

На думку Н. Капустіної та В. Бекетової [8], наведені вище виклики підкреслюють необхідність реалізації комплексного об'єму заходів, спрямованих на розвиток музейної галузі Дніпропетровщини, що відповідає сучасному етапу розвитку країни. Їх метою є створення сприятливих умов для ефективної діяльності музеїв Дніпровського регіону, підтримка маркетингових та інноваційних ініціатив у музейному секторі задля посилення їхнього впливу на суспільне середовище. Запропоновані заходи передбачають розширення регіональної музейної мережі за рахунок створення нових та різноманітних музеїв, спрямованих на підвищення ефективності їхньої діяльності в сучасних умовах.

Успішне вирішення цих завдань, реалізованих за значної фінансової підтримки та поліпшення кадрового сегмента з часом має поступово перетворити музейну галузь регіону на сучасну, добре розвинену й технічно забезпечену мережу міждисциплінарних музеїв, здатних поглибити й туристичну привабливість регіону, а відтак – і допомогти їх фінансовій незалежності. У цих установах будуть розміщені великі та безцінні колекції оригінальних і самобутніх історичних й культурних артефактів регіону, які ретельно зберігатимуться й охоронятимуться й досліджуватимуться. Завдяки потужній сучасній фізичній інфраструктурі, комп'ютеризованій підтримці та висококваліфікованому згодом персоналу, музеї регіону готові перетворитися на справжні центри культури, науки, освіти та туризму. Та й релаксаційний сегмент також має посісти помітне місце. Їх ключова роль не обмежуватиметься лише збереженням регіональної історії та культури, а сприятиме глибшому розумінню Дніпропетровщини не лише як промислового, а й культурного центру, поширенню знань про маловідомі грані цього регіону, а також розвитку освіти, моральних цінностей та естетичних почуттів серед місцевого населення [8].

Фінансовий аспект є невід'ємним і важливим напрямом музейної діяльності в Дніпропетровській області. Ефективна робота музеїв значною мірою залежить від фінансової підтримки, а забезпечення сталого й адекватного фінансування стало постійним викликом. Стратегічне планування, залучення громадськості та адвокаційні зусилля необхідні для того, щоб підкреслити значний культурний внесок, який музеї роблять у розвиток регіону. Вирішення питання фінансування є вкрай важливим для забезпечення подальшої сталості та доступності цих культурних інституцій для широкого загалу, що дозволить їм виконувати свою ключову роль у збереженні та популяризації унікальної спадщини регіону. Програма розвитку культури на 2017-2025 рр., затверджена Дніпропетровською обласною радою, визначає розвиток й підтримку музейної справи як пріоритетний напрям у загальній Програмі розвитку культури області. Розподіл коштів за цією Програмою дає належне уявлення як про історичні виклики, так і позитивні зрушення у підтримці музейної справи.

До прикладу, у 2017-2021 роках у рамках цільової Програми розвитку культури на організацію сучасних виставок, театральних та музичних інтерактивних музейних експозицій для цільових аудиторій виділено 560 тис. грн. Із них 160 тис. грн. – на підтримку музейної справи. Слід зазначити, що структура джерел фінансування музейної справи передбачала 160 тис. грн. з обласного бюджету та 400 тис. грн. з інших джерел. На жаль, такий підхід відображає історичну тенденцію, коли навіть у рамках парадигми культурної сфери фінансування музеїв не було пріоритетом для місцевої влади [11]. Не було воно пріоритетом і для галузі культури загалом.

Прикметно, що в аналогічній програмі на 2021-2025 роки Дніпропетровська обласна рада виділила вже значно більшу суму – 3,88 млн. грн., з яких 2,98 млн. грн. – з обласного бюджету та 0,9

млн. грн. з інших джерел надходжень. Отже, загальне збільшення фінансування з обласного бюджету є позитивною тенденцією, що свідчить про зростаюче усвідомлення важливості культурного сектору, й музейного зокрема в регіональній практиці.

Незважаючи на існуючі проблеми, збільшення фінансування в останній Програмі обласної ради відкриває більш перспективні можливості для підтримки та розвитку музеїв у Дніпропетровській області, зокрема й у кадровому її аспекті (регіональне замовлення при вступі до ЗВО, підвищення кваліфікації працюючих тощо). А постійні зусилля щодо пріоритетності фінансування музеїв в обласному бюджеті матимуть вирішальне значення для забезпечення довгострокової життєздатності та зростання культурних інституцій [11], [12].

У той же час музеї Дніпропетровської області стикаються зі значними проблемами, особливо помітними під час війни, психологічним станом населення, що характеризується незначною кількістю відвідувачів і їх пасивністю. Ця проблема є комплексною і на неї впливають такі фактори як обмежена інформованість громадськості, застарілі промоційні стратегії або ж їхня відсутність узагалі, стимулювання працюючих фахівців. Тому враховуючи особливу роль ЗМІ у висвітленні поточних подій, невисоку вартість цих послуг, музейні працівники повинні не лише визначати ідентичність історичних пам'яток, а й підкреслювати їхню актуальність та значущість, поширюючи цю думку серед реальної та потенційної аудиторії. Слід докласти зусиль для інтеграції музейних артефактів у сучасну тематику, що спостерігається в різних музеях регіону. Та й європейський досвід це підтверджує також. І в цьому плані локальні соціологічні дослідження також стають у нагоді, позаяк розширюють інформаційний простір новою інформацією.

Так, результати соціологічного опитування, проведеного співробітниками Дніпровського історичного музею ім. Д. Яворницького у Дніпрі, дали змогу зробити цікаві висновки. Згідно з ними, 50% респондентів не мають достатньої інформації про музейні заходи, 25% взагалі не знають про діяльність музею, а 10% не знають навіть про існування такого музею в місті, надаючи перевагу альтернативним варіантам проведення дозвілля – кінотеатрам та нічним клубам. Наголосимо, що подібна інформація стосовно пасивності населення у ставленні його до наданих установами культури послуг тотожна і в інших регіонах країни, що свідчить про те, що співробітники установ культури фактично не використовують інформаційні технології для розширення уявлення про їх потенціал.

Тому незважаючи на налагодження тісних зв'язків із п'ятьма регіональними телеканалами, співробітники музею урізноманітнили формати спілкування з журналістами, долучаючись до «прямих ефірів», інтерв'ю та участі в різноманітних програмах, орієнтованих на різні аудиторії. Аналіз ситуації на цьому прикладі свідчить про необхідність більш ефективного використання медіа для підвищення обізнаності мешканців міста, що потенційно потребує зусиль удвічі-втричі більшої результативності. У свою чергу, це дає підстави стверджувати, що багатьом музеям може знадобитися ініціювати такі медіа-орієнтовані ініціативи фактично з нуля [9]. Регіональні локації, до прикладу, Рівненщини це також підтверджують.

Незважаючи на постійні виклики, спричинені війною, музеї Дніпропетровської області продовжують активно функціонувати, демонструючи неабияку стійкість перед несприятливими умовами. Однак ці культурні інституції залишаються непохитними у своєму прагненні зберігати, примножувати та популяризувати багату історичну й культурну спадщину регіону, визнаючи важливість підтримки почуття спадкоємності та ідентичності у складні часи. Примітно, що українські музеї ставлять рекорди навіть в умовах війни, що триває. Для прикладу Музей «Машини часу» в Дніпрі під керівництвом директора М. Пруднікова нещодавно здійснив надзвичайний захід у рамках виняткової виставки «ХВЗ для нового покоління», присвяченої 100-річчю Харківського велосипедного заводу. Під час цієї виставки музей встановив черговий рекорд України, перевізши на велосипеді чотири мішки картоплі з Харківського велосипедного заводу «Україна». Ця подія не лише висвітлила славу історію велосипедів ХВЗ, а й продемонструвала інноваційний та динамічний дух музею, засвідчивши його здатність адаптуватися до нових складних обставин [14].

У період воєнного стану та комендантської години фахівці Національного історичного музею ім. Д. Яворницького у Дніпрі успішно провели традиційну «Ніч музеїв». Незважаючи на введені обмеження, співробітники музею доклали чимало зусиль, евакуювавши всі його експонати. Водночас вони креативно курували дві виставки, що відрізнялися від традиційних музейних експозицій. Перша виставка під назвою «Історія України: Основи», творчо використала артефакти з особистих колекцій співробітників музею, створивши за допомогою цих об'єктів особливий наратив історії України. На другій виставці були представлені вже артефакти із зони бойових дій, щедро надані саперами та Збройними силами України, які займаються розмінуванням й фортифікаційними роботами в Харківській, Дніпропетровській областях та Донбасі.

Незважаючи на постійно змінюваний графік роботи, в Національному історичному музеї ім. Д. Яворницького в рамках «Ночі музеїв» відбулися різноманітні заходи. На відвідувачів чекав невеличкий ярмарок хенд-мейду, майстер-класи зі створення фетрових брошок із «бавовни», а також цікаві конкурси, серед яких конкурс дитячого малюнку на тему історії України та конкурс реконструйованих історичних костюмів. Захід перетворився на свято творчості та історичної пошани, кульмінацією якого став рок-концерт гурту «Кімната Гретхен» на музейній площі.

Цей музичний виступ підкреслив культурну ініціативу Дніпра навіть у складні часи. Варто зазначити, що під гаслом «Дніпро. Стійкість та єдність» кілька музеїв об'єдналися для проведення заходу, підкреслюючи колективну силу та єдність культурних інституцій міста, їх здатність швидко та ефективно реагувати на суспільні виклики [13]. Однак і пошук нових технологій залишається на часі, що є предметом особливої уваги співробітників.

1.2. Комунікаційний менеджмент як засіб підвищення ефективності роботи установи

Пошук нових форм організації музейної практики, спрямованих на відвідувачів, підтримку ідеї високого реноме закладів у соціумі, стимулює співробітників цих установ шукати засоби, які б максимально відповідали ситуації. У контексті комунікаційного менеджменту, як одного з ефективних напрямів діяльності сучасних музеїв Дніпропетровщини, слід зазначити, що це складна і багатогранна дисципліна (чи принцип підходу до організації суспільної практики), що охоплює кілька ключових сфер, які окреслюють її широту та технологію застосування. Розуміння цих сфер має вирішальне значення для усвідомлення того як комунікаційний менеджмент «працює» в музеях, особливо з огляду на специфічні виклики та можливості, притаманні цим інституціям.

По-перше, менеджмент у музеях сприймається як процес, що включає стратегічне і цілеспрямоване управління ресурсами за допомогою таких управлінських функцій як планування, організація, мотивація і контроль. Така перспектива підкреслює динамічну і безперервну взаємодію між різними видами управлінської діяльності та загальними цілями музею. По-друге, менеджмент розглядається як цілісна система управління, що сприяє ефективному розподілу управлінських завдань усередині установи. Він передбачає консолідацію зусиль усіх учасників для досягнення цілей і планів організації. Цей підхід підкреслює структурований та системний характер менеджменту, наголошуючи на гармонійній співпраці різних компонентів у реалізації загальних цілей музею. По-третє, менеджмент розглядається як резервуар потенціалу, який уособлює команда спеціально підготовлених осіб (менеджерів). Завдяки своїм компетенціям та ефективній командній роботі ця група може швидко реагувати на динаміку ринку та впливи зовнішнього середовища, адаптуючи організацію до нових умов роботи. Цей аспект менеджменту підкреслює значення людського капіталу в музеях, наголошуючи на важливості навичок, знань і командної організації в орієнтуванні в складному і часто мінливому середовищі музейної діяльності.

Поширеною є також концепція, згідно з якою менеджмент розглядається як мистецтво (тобто технологія) управління, що дозволяє організації вижити, а згодом і мати помітний рейтинг у своїй галузі. Ця точка зору поєднує наукові та організаційно-творчі, креативні аспекти управлінської практики, визнаючи, що успішний менеджмент у музеях часто вимагає поєднання аналітичного мислення та нетрадиційного вирішення наявних проблем, творчого підходу до організації будь-яких заходів. Інакше кажучи, запровадження вище наведених технологій передбачає, перш за все, зміну мислення працюючих, що в українських реаліях досягти достатньо складно. Це і є причиною того, що чимало якісних пропозицій чи технологій, що успішно реалізуються в світі, не можна фактично запровадити в українських практичних реаліях. Відтак мають бути напрацьовані власні методики впливу на реальну аудиторію, що відповідатимуть ментальності чи принципам організації вітчизняної управлінської системи.

Оминаючи детальний огляд сутності дефініцій поняття «менеджмент», наявний у фаховій літературі, наголосимо, що, до прикладу, В. Дергачова, К. Кузнецов, З. Григорова визначають менеджмент як раціональний підхід до нагляду за підприємствами, що зосереджується на прибутковості та передбачає наглядову діяльність, яка використовує специфічні форми організації праці й контрактні відносини між працею і капіталом. У контексті музеїв управлінські навички та вміння застосовуються для використання об'єктивних законів і закономірностей певної наукової галузі для досягнення цілей розвитку та забезпечення найбільш ресурсоефективного функціонування [16]. При цьому важливо розрізняти поняття «менеджмент» і «адміністрування», оскільки ці терміни часто використовуються як взаємозамінні (синоніми). У той час як менеджмент, зазвичай, зосереджується на організаціях у ринковому середовищі з метою забезпечення економічної ефективності, сучасний менеджмент адаптується до мінливого зовнішнього середовища, наголошуючи на постійному дослідженні ринку, всебічному аналізі інформації та включенні соціологічних і психологічних підходів. Музеї, як унікальні установи культури, створюють виклики для стандартизації та оцінки потенціалу через свою унікальність і

внутрішню цінність експонатів. Музейний менеджмент, як спеціалізована галузь керівництва, вимагає від працівника знань з історії, мистецтва та археології у поєднанні з сучасними управлінськими навичками. Українські музеї, що охоплюють різні спеціалізації, зазнають значних трансформацій, зумовлених суспільними змінами та технологічним прогресом. Утім, цифрова ера вимагає балансу між традиційними функціями та новими технологіями для залучення різноманітної аудиторії.

Серед ключових викликів – переоцінка музейної ідентичності, інтеграція комунікаційних технологій (діджиталізація, інноваційне управління персоналом та PR-технології), а також постійне реагування на мінливі вподобання реальної аудиторії. Трансформація українських музеїв, активне запозичення ними інокультурного досвіду у практиці роботи з різноманітною публікою, адаптація його до нових соціально-економічних умов, наголосимо ще раз, передбачає модернізацію музейних практик та визнання зростаючого значення музеїв у сучасному суспільстві й культурі загалом.

Дослідники пропонують відповідні теоретичні засади, наголошуючи на міждисциплінарних підходах та невід’ємній ролі масових комунікацій. Цей розвиток, що активно обговорюється від початку XIX століття, вимагає повного ребрендингу музейного сектору, вирішення таких проблем як неефективний менеджмент, тобто кадрові проблеми, недостатнє фінансування та регуляторні суспільні виклики. Трансформація українських музеїв, що триває, є відповіддю не лише на культурні імперативи, а й на суспільні запити. Використання цифрових технологій, інноваційного менеджменту та ефективної комунікації є важливими для того, щоб музеї залишалися актуальними інституціями, слугуючи не лише сховищами, тобто місцями концентрації пам’яток, але й центрами освіти, наукової діяльності, культурної інформації та інновацій у XXI столітті [5], здатними якісно позиціонувати регіон чи країну загалом.

Еволюція музейної комунікації як у світі, так і в Україні зокрема відображає її адаптивність до мінливої динаміки інформаційного суспільства. До прикладу, такий захід як «Ніч музеїв» є свідченням успішної музейної комунікації, що сприяє підвищенню іміджу, популярності та рекламної ефективності музею [13]. З ростом популярності цієї події у світі до неї долучаються не лише музеї, а й інші заклади культури та освіти, пропонуючи різноманітні заходи, презентації та перформанси [15], зважаючи на потреби публіки. Іншим вдалим прикладом, комунікаційного менеджменту при здійсненні власної діяльності може слугувати Музей «Творення української нації» в Києві, який вирізняється тим, що поєднує історію із сучасними технологіями, забезпечуючи лаконічну, але всеохоплюючу історичну мандрівку. Це ілюструє еволюцію музейної комунікації, що поєднує традиційні та інноваційні методи з метою більшого залучення відвідувачів та формування в їх суспільній свідомості відповідних духовних наративів [17].

У сучасному контексті музейна комунікація відіграє майже фундаментальну роль як дослідницька, культурна та освітня інституція. Ця роль, визнана Законом України «Про музеї та музейну справу», передбачає активне залучення громадян до національної і світової культурної спадщини, визнання її ролі у формуванні високої політичної культури, громадянської позиції.

Нещодавні дослідження наголошують на інтеграції інформаційних технологій у музейну діяльність, демонструючи як музеї адаптуються до стандартів цифрової епохи і її постійну трансформацію [18]. Традиційні форми, серед яких виставки, освітні програми та публікації, перетворюються на нові методи розширення впливу культурних інституцій на громадськість. Музейна комунікація включає як пряму, так і непряму взаємодію з відвідувачами. Пряма (безпосередня) комунікація відбувається в межах музейного простору, зосереджуючись на виставках та інших формах традиційної взаємодії. Виставки, які вважаються дуже ефективними, передають повідомлення в теорії соціальних комунікацій, підкреслюючи важливість багатих, науково атрибутованих колекцій. Тоді як опосередкована музейна комунікація поширює можливість інтерпретації об’єктів через різні канали інформації, включаючи медіа та інформаційні технології. Адже Інтернет став невід’ємною частиною буття сучасної людини, уможливаючи ширшу комунікацію, знайомлячи її з культурними досягненнями та інтегруючи національні музеї у світову спільноту, примножуючи таким чином загальний культурний потенціал країни.

Віртуальні музеї, 3D-технології та інтерактивні проєкції збагатили музейну комунікацію, пропонуючи нові способи залучення відвідувачів. Соціальні медіа-платформи, QR-коди та персоналізовані методи комунікації – це ті сучасні ефективні стратегії, що акцентують увагу на залученні нової аудиторії [10], її подальше включення у різні грані функціонування музею, змінюючи згодом і спектр пропозицій установи. При цьому потрібно пам’ятати, що створення відділів маркетингу чи інноваційних технологій замість традиційних науково-дослідного чи реставраційного, лише шкодитиме справі, не даватиме можливості підтримувати належний стан наявних культурних пам’яток. Утім, музейна комунікація Дніпропетровщини поєднує традиційні та сучасні стратегії,

визнаючи динамічний характер залучення аудиторії до музейної діяльності в цифрову епоху. Залучення молодшої аудиторії, використання соціальних мереж, персоналізована комунікація, диверсифікація діяльності, впровадження інноваційних методів і прийомів, співтворчість та стратегічне планування тощо сприяють ефективному управлінню комунікацією. Інтегруючи ці та інші аналогічні стратегії у власну практичну діяльність, регіональні музеї зможуть покращити свою комунікацію, залучаючи різноманітну аудиторію в цифровому ландшафті, що постійно розвивається.

Висновки. Дослідження музейних практик у Дніпровському регіоні, що охоплює як поточний стан наявних колекцій, так і роль комунікаційного менеджменту, розкриває динамічну взаємодію між збереженням історичної спадщини, культурною взаємодією та сучасними викликами. У регіоні налічується 132 музеї, в яких зберігається величезна кількість культурних, історичних та мистецьких скарбів, що приваблюють численних відвідувачів щороку. У той же час, незважаючи на їхнє збагачуюче розмаїття, ці інституції стикаються з помітними викликами, особливо у збереженні та реставрації колекцій, а також із фінансовими обмеженнями, що перешкоджають придбанню нових та утриманню наявних фондів й активного їх використання у власній практиці. Обмежене фінансування з боку регіональних органів влади у поєднанні зі зменшенням кількості відвідувачів у зв'язку з воєнними діями, міграційними чинниками, а, почасти, й невисокою кваліфікацією співробітників, вимагає ефективних рекламних стратегій, розробки чітких критеріїв оцінки діяльності наявних фахівців та беззастережного їх дотримання і посиленого залучення громадськості. Сюди можна додати й відсутність ефективної системи підвищення кваліфікації співробітників, її регулярності та контролю за організацією, а також широких міжрегіональних та міжнародних контактів, їх важливості врахування в системі атестації фахівців. Це стимулюватиме й перегляд ролі музею у соціумі.

Комунікаційний менеджмент у музеях набуває стратегічної ваги, акцентуючи увагу на управлінні ресурсами, людським капіталом, організаційною структурою та поєднанням творчих і аналітичних лідерських навичок. Цифрова епоха ставить перед музеями вимогу досягти балансу між традиційними ролями та використанням нових технологій для залучення різноманітних аудиторій. Інтеграція діджиталізації, інноваційного управління людськими ресурсами та технологій зв'язків із громадськістю має вирішальне значення для розвитку українських музеїв, які адаптуються до мінливих вимог інформаційного суспільства. Сучасні музейні комунікаційні стратегії охоплюють цифрові платформи, соціальні мережі та інтерактивні технології для залучення аудиторії. Такі заходи, як «Ніч музеїв» та інноваційні виставки, поширені майже в усіх регіонах країни, низка інтерактивних заходів, спрямованих на залучення молодіжної аудиторії, демонструють еволюцію музейної комунікації, гармонійно поєднуючи традиційні методи з новими підходами для більш широкого залучення відвідувачів і поглиблення їх освіти. У складних умовах фінансових обмежень, технологічної інтеграції та мінливої суспільної динаміки музеї Дніпропетровської області демонструють стійкість завдяки адаптивним заходам та інноваційним виставкам, зберігаючи культурне багатство всупереч несприятливим обставинам. Забезпечення сталого зростання вимагає зосередження на посиленні фінансової підтримки, розширенні охоплення та розбудові стійкості. Це вимагає персоналізованої комунікації, ефективного використання цифрових медіа та інноваційних методів залучення нових відвідувачів. Потребує воно й постійного врахування розмаїтого всеукраїнського досвіду, використання якого сприятиме розширенню вітчизняної культурної практики, найбільш доступної місцевому відвідувачу.

Перетворення музеїв на динамічні культурно-мистецькі, освітні та туристичні центри вимагає й міждисциплінарного підходу до їх вивчення, поєднання історичної експертизи із сучасними управлінськими та комунікаційними стратегіями, запозичення й адаптація під власні умови життєдіяльності оригінального регіонального досвіду, опертого на організаційно-фінансову підтримку місцевого бізнесу та органів регіональної влади. Тож майбутній успіх українських регіональних музеїв залежить від їхньої адаптивності до мінливого культурного і технологічного ландшафту, креативних фахівців, наявності (розробки) ефективних критеріїв оцінки роботи кожного працюючого з урахуванням використання технологій інокультурного досвіду та їхнього обов'язкового дотримання в практиці їх подальшої атестації, формування ефективної й динамічної системи підготовки та підвищення кваліфікації співробітників, яка б завжди була готова до переформатування своєї діяльності під можливі суспільні виклики, а також належного організаційно-фінансового й технічного оснащення установ галузі тощо, що забезпечить їхню постійну актуальність та вплив на соціум у ХХІ столітті.

Перспектива подальшого дослідження окресленої теми полягає у виявленні подібних тенденцій розвитку музейної практики в інших регіонах країни у час реалізації реформи місцевого самоврядування, євроінтеграційних процесів України та війни чи, сподіваємося, швидкого відновлення країни, на підставі інформації з яких можна буде з'ясувати важливість тієї чи іншої установи у просторі сучасної культурної

практики чи проблемний ряд в організації аналогічних видів діяльності. І з урахуванням цієї інформації розробляти ефективну систему практичних дій для кожного регіону.

Список використаних джерел та літератури

1. Аналітичний звіт. Стан фінансування культури та мистецтва з місцевих бюджетів у 2022 році: основні тенденції (2023). Укл. Т. Маршалок. ANTS, 183. <https://drive.google.com/file/d/15m1c33evB5wzbAaiquxiQLT9CmFHn9-J/view>; Валевський О. Л., Литвиненко О. М. Ситуація у сфері культури: виклики та події [Електронний ресурс] https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-04/kultura_vikliki.pdf.
2. Білушак Т. М., Добровольська С. І. Європейські та національні аспекти охорони, збереження та популяризації нематеріальної культурної спадщини: цифрові колекції у вебінформаційному середовищі. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2023. № (1). С. 41–52.
3. Бекетова В. М. Приватні музеї в Дніпропетровській області на сучасному етапі. *Придніпров'я: історико-краєзнавчі дослідження*. 2015. № 13. С. 198–205. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID.=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=Prkd_2015_13_23 (дата звернення: 16.12.2023).
4. Буланова Н. «Мамай-фест» як інноваційний музейний проєкт. *Роль музеїв у культурному просторі України й світу: Зб. матер. загальноукр. наук. конф. із проблем музеєзнавства, присвяч. 160-річчю заснування Дніпропетр. іст. музею ім. Д. Яворницького*, м. Дніпро. 2009. С. 493–498. URL: https://mamayfest.at.ua/publ/mamaj_fest_jak_innovacijnij_muzejnij_proekt/1-1-0-18 (дата звернення: 18.12.2023).
5. Василенко Д., Бутко Л. Імплементація комунікаційних елементів у роботі музейної установи / Кременчуц. нац. ун-т ім. М. Остроградського. Кременчук, 2020. С. 186 – 197.
6. Гончарова К. У пошуках нових підходів до збереження культурної спадщини: приватно-громадське партнерство. URL: <https://uccs.org.ua/detsentralizatsiia/statti/u-poshukakh-novykh-pidkhodiv-do-zberezhennia-kulturnoi-spadshchynu-pryvatio-hromadske-parterstvo>. Див., також: Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки : *Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-p#Text> (дата звернення : 23.08.2022).
7. Горбул Т. О. Діджиталізація культурної спадщини в контексті соціокультурних трансформацій: дис... д-ра філософії за спец. 034 «Культурологія» / НАККККіМ. Київ, 2024. 259 с.; див., також: Дичковський С. І. Глобальні трансформації туристичних практик і технологій в контексті становлення цифрового суспільства (digital society): дис... д-ра культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2021. 575 с.
8. Капустіна Н., Бекетова В. Музеї Дніпропетровської області на сучасному етапі. *Історія і культура Придніпров'я: Невідомі та маловідомі сторінки*, 2011. № 8. С. 146–153. URL: <https://ir.nmu.org.ua/jspui/bitstream/123456789/1722/3/15.pdf> (дата звернення: 17.12.2023).
9. Музей і ЗМІ. З досвіду організації співпраці з мас-медіа Дніпропетровського історичного музею / Дніпропетр. нац. іст. музей. *Музейні виставки та заходи, опис колекцій, останні новини з музейного життя*. URL: <https://www.museum.dp.ua/uk/article0019/> (дата звернення: 18.12.2023).
10. Передерій І. Г., Білан Н. В. Сучасна музейна комунікація в Україні та світі: стан і перспективи розвитку. *Наук. журн. «Бібліотекознавство. документознавство. Інформологія». Наукова періодика України*. URL: <https://journals.urau.ua/bdi/article/view/150365> (дата звернення: 17.12.2023); див. також: Руденко С. Б. Музей як технологія: монографія. Київ : Ліра-К, 2021. 435 с.
11. Перелік завдань і заходів Програми розвитку культури у Дніпропетровській області на 2017 – 2025 роки : Дод. до рішення від 06.08.2021 року. № 107-7/VII. URL: <https://oblrada.dp.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/Додаток-1-до-додатка-1.docx> (дата звернення: 17.12.2023).
12. Програма розвитку культури у Дніпропетровській області на 2017 – 2025 рр. : Рішення обласної Ради від 06.08.2021 р. № 107-7/VII. URL: https://oblrada.dp.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/Додаток_1.docx (дата звернення: 17.12.2023).
13. Свобода Р. У Дніпрі попри війну змогли організувати традиційну акцію «Ніч музеїв». *Радіо Свобода*. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-dnipro-nich-muzeviv-viyna/32420537.html> (дата звернення: 17.12.2023).
14. У музеї «Машини Часу» встановили рекорд України. *Вісті Придніпров'я*. URL: <https://vesti.dp.ua/u-dniprovskomu-muzeyi-vstanovyly-rekord-ukrayiny-foto/> (дата звернення: 17.12.2023).
15. «Museum Night» as a successful example of museum communication – DOAJ. Directory of Open Access Journals – DOAJ. URL: <https://oaj.org/article/145a6322ec7f48ee973f2c5f4e0285c8> (дата звернення: 17.12.2023).
16. Milashovska O., Khaustova K. Features of management in the museum. *Economic scope*. 2022. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/180-23> (дата звернення: 16.12.2023).
17. Museum Making of the Ukrainian Nation – modern innovative museum of Ukrainian history – Study in Ukraine. Study in Ukraine – Ukrainian State Center for International Education. URL: <https://studyinukraine.gov.ua/museum-making-of-the-ukrainian-nation-modern-innovative-museum-of-ukrainian-history> (дата звернення: 19.12.2023).
18. Українське суспільство в умовах війни: Колективна монографія / С. Дембіцький, О. Злобіна, Н. Костенко та ін.; за ред. член-кор. НАН України, д. філос. н. Є. Головахи, д. соц. н. С. Макеєва. Київ : Ін-т соціології НАН України, 2022. 410 с.; Українська культурна спадщина під час російського вторгнення (2022). URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%808F_\(2022\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%808F_(2022)); Як війна змінює українське

суспільство. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3527305-ak-vijna-zminue-ukrainske-suspilstvo.html>.

References

1. Analitичnyi zvit. Stan finansuvannia kultury ta mystetstva z mistsevykh biudzhetyv u 2022 rotsi: osnovni tendentsii (2023). Ukl. T. Marshalok. ANTS, 183. <https://drive.google.com/file/d/15m1c33evB5wzbAaiqxyQLT9CmFHn9-J/view>; Valevskyi O. L., Lytvynenko O. M. Cytuatsiia u sferi kultury: vyklyky ta podii [Elektronnyi resurs] https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-04/kultura_vikliki.pdf.
2. Bilushchak T. M., Dobrovolska S. I. Yevropeiski ta natsionalni aspekty okhorony, zberezhennta ta populiaryzatsii nematerialnoi kulturnoi spadshchyny: tsyfrovi kolektsii u vebinformatsiinomu seredovyschchi. Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia. 2023. № (1). S. 41–52.
3. Beketova V. M. Pryvatni muzei v Dnipropetrovskii oblasti na suchasnomu etapi. Prydniprovia: istorykokraieznavchi doslidzhennia. 2015. № 13. S. 198–205. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=Prkd_2015_13_23 (data zvernennia: 16.12.2023).
4. Bulanova N. «Mamai-fest» yak innovatsiinyi muzeinyi proekt. Rol muzeiv u kulturnomu prostori Ukrainy y svitu : Zb. mater. zahalnoukr. nauk. konf. iz problem muzeieznavstva, prysviach. 160-richchiu zasnuvannia Dnipropetr. ist. muzeiu im. D. Yavornytskoho, m. Dnipro. 2009. S. 493–498. URL: https://mamayfest.at.ua/publ/mamay_fest_jak_innovacijnij_muzejnij_proekt/1-1-0-18 (data zvernennia: 18.12.2023).
5. Vasylenko D., Butko L. Implementatsiia komunikatsiinykh elementiv u roboti muzeinoi ustanovy / Kremenchuts. nats. un-t im. M. Ostrohradskoho. Kremenchuk, 2020. S. 186 – 197.
6. Honcharova K. U poshukakh novykh pidkhodiv do zberezhennta kulturnoi spadshchyny: pryvatno-hromadske partnerstvo. URL: <https://uccs.org.ua/detsentralizatsiia/statti/u-poshukakh-novykh-pidkhodiv-do-zberezhennta-kulturnoi-spadshchyny-pryvatno-hromadske-partnerstvo>. Dyv., takozh: Derzhavna stratehiia rehionalnoho rozvytku na 2021-2027 roky : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 05.08.2020 № 695. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-p#Text> (data zvernennia : 23.08.2022).
7. Horbul T. O. Didzhitalizatsiia kulturnoi spadshchyny v konteksti sotsiokulturnykh transformatsii: dys... d-ra filosofii za spets. 034 «Kulturolohiia» / NAKKKiM. Kyiv, 2024. 259 s.; dyv., takozh: Dychkovskiy S. I. Hlobalni transformatsii turystychnykh praktyk i tekhnolohii v konteksti stanovlennia tsyfrovoho suspilstva (digital society): dys... d-ra kulturolohi: spets. 26.00.01 «Teoriia ta istoriia kultury» / Nats. akad. kerivnykh kadriv kultury i mystetstv. Kyiv, 2021. 575 s.
8. Kapustina N., Beketova V. Muzei Dnipropetrovskoi oblasti na suchasnomu etapi. Istoriia i kultura Prydniprovia: Nevidomi ta malovidomi storinky, 2011. № 8. S. 146–153. URL: <https://ir.nmu.org.ua/jspui/bitstream/123456789/1722/3/15.pdf> (data zvernennia: 17.12.2023).
9. Muzei i ZMI. Z dosvidu orhanizatsii spivpratsi z mas-media Dnipropetrovskoho istorychnoho muzeiu / Dnipropetr. nats. ist. muzei. Muzeini vystavky ta zakhody, opys kolektsii, ostanni novyny z muzeinoho zhyttia. URL: <https://www.museum.dp.ua/uk/article0019/> (data zvernennia: 18.12.2023).
10. Perederii I. H., Bilan N. V. Suchasna muzeina komunikatsiia v Ukraini ta sviti: stan i perspektyvy rozvytku. Nauk. zhurn. «Bibliotekoznavstvo. dokumentoznavstvo. Informolohiia». Naukova periodyka Ukrainy. URL: <https://journals.urau.ua/bdi/article/view/150365> (data zvernennia: 17.12.2023); dyv. takozh: Rudenko S. B. Muzei yak tekhnolohiia: monohrafiia. Kyiv : Lira-K, 2021. 435 s.
11. Perelik zavdan i zakhodiv Prohramy rozvytku kultury u Dnipropetrovskii oblasti na 2017 – 2025 roky : Dod. do rishennia vid 06.08.2021 roku. № 107-7/VII. URL: <https://oblrada.dp.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/Dodatok-1-do-dodatka-1.docx> (data zvernennia: 17.12.2023).
12. Prohrama rozvytku kultury u Dnipropetrovskii oblasti na 2017 – 2025 rr. : Rishennia oblasnoi Rady vid 06.08.2021 r. № 107-7/VII. URL: https://oblrada.dp.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/Додаток_1.docx
13. Svoboda R. U Dnipri popry viinu zmohly orhanizuvaty tradytsiinu aktsiiu «Nich muzeiv». Radio Svoboda. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-dnipro-nich-muzeyiv-viyna/32420537.html> (data zvernennia: 17.12.2023).
14. U muzei «Mashyny Chasu» vstanovyly rekord Ukrainy. Vesti Prydniprovia. URL: <https://vesti.dp.ua/u-dniprovskomu-muzeyi-vstanovyly-rekord-ukrayiny-foto/> (data zvernennia: 17.12.2023).
15. «Museum Night» as a successful example of museum communication – DOAJ. Directory of Open Access Journals – DOAJ. URL: <https://oaj.org/article/145a6322ec7f48ee973f2c5f4e0285c8> (data zvernennia: 17.12.2023).
16. Milashovska O., Khaustova K. Features of management in the museum. Economic scope. 2022. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/180-23> (data zvernennia: 16.12.2023).
17. Museum Making of the Ukrainian Nation – modern innovative museum of Ukrainian history – Study in Ukraine. Study in Ukraine – Ukrainian State Center for International Education. URL: <https://studyinukraine.gov.ua/museum-making-of-the-ukrainian-nation-modern-innovative-museum-of-ukrainian-history> (data zvernennia: 19.12.2023).
18. Ukrainske suspilstvo v umovakh viiny: Kolektyvna monohrafiia / S. Dembitskyi, O. Zlobina, N. Kostenko ta in.; za red. chlen.-kor. NAN Ukrainy, d. filos. n. Ye. Holovakhy, d. sots. n. S. Makeieva. Kyiv : In-t sotsiolohii NAN Ukrainy, 2022. 410 s.; Ukrainska kulturna spadshchyna pid chas rosiiskoho vtorhennia (2022). URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%808F_\(2022\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%808F_(2022)); Yak viina zminiue ukrainske suspilstvo. [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3527305-ak-vijna-zminue-ukrainske-suspilstvo.html>.

CHARACTERIZATION OF THE CURRENT STATE OF MUSEUMS OF THE DNIPROPETROVSK REGION AND THEIR IMPLEMENTATION OF COMMUNICATION MANAGEMENT

Shpakovska Maryna – Applicant for higher education with a Master's degree, Specialty 028 «Management of Socio-Cultural Activities», Rivne State University for the Humanities, Rivne
Vytkalov Volodymyr – Ph.D., Prof., Head of the Department of Event Industries, Cultural Studies and Museum Studies of Rivne State University for the Humanities

This article provides an in-depth analysis of museum practices in the Dnipro region, emphasizing the role of these institutions as custodians of historical and cultural heritage. Despite 132 operating museums with more than 900.000 cultural artifacts, Dnipro region faces problems of preserving its own museum collections, financial constraints, and a decline in the number of visitors due to external factors. In such circumstances, communication management becomes a key strategy that integrates digitalization, innovative human resource management, and public relations to adapt to the information society. The article emphasizes the need for an interdisciplinary approach that combines historical experience with modern management and communication strategies to transform museums into dynamic cultural, educational, and tourist centers. It also addresses such pressing issues as collection restoration, financial support, and innovative communication methods. It discusses the evolution of museum communication, combining traditional and modern strategies, and emphasizes the importance of engaging diverse audiences in the face of evolving digital services.

Key words: digitalization, Dnipro region, attracting visitors, innovative exhibitions, communication management, cultural heritage, cultural enrichment, cultural institutions, interdisciplinary approach, museums, museum practices, sustainable growth, social dynamics, financial support.

UDC 379.4:57

CHARACTERIZATION OF THE CURRENT STATE OF MUSEUMS OF THE DNIPROPETROVSK REGION AND THEIR IMPLEMENTATION OF COMMUNICATION MANAGEMENT

Shpakovska Maryna – Applicant for higher education with a Master degree, Specialty 028 «Management of Socio-Cultural Activities», Rivne State University for the Humanities, Rivne
Vytkalov Volodymyr – Ph.D., Prof., Head of the Department of Event Industries, Cultural Studies and Museum Studies of Rivne State University for the Humanities

The aim of this article is to provide a comprehensive analysis of museum practices in the Dnipro region, which will allow us to understand the challenges these institutions face in their daily work.

The research methodology for this involves a multifaceted approach. Data was collected from different sources. A combination of quantitative and qualitative analyses was employed, using statistical tools to assess financial allocations and visitor numbers, while qualitative insights were gathered through interviews, surveys, and content analysis of museum communications. A literature review contextualized the study, comparing museums based on ownership, types, and geographical locations. Financial assessments and visitor trend analyses provided insights into economic sustainability and public perception. The evaluation of communication management strategies included an assessment of traditional and modern approaches, such as digital platforms and social media. This comprehensive methodology aimed to offer a nuanced understanding of the challenges and opportunities faced by museums in the region.

Results. The study reveals a multifaceted panorama of the museum landscape in the Dnipropetrovsk region. Conclusions encompass the diversity of museums in region, financial constraints impacting collections, and decreasing visitor numbers due to hostilities. Notable outcomes highlight the strategic role of communication management, necessitating a balance between traditional roles and emerging technologies.

The novelty of this study lies in its holistic approach to museum analysis, blending historical expertise with modern management and communication strategies. It underscores the significance of museums adapting to the changing cultural and technological landscape for sustained relevance in the 21st century. The study introduces innovative measures to address financial challenges, engage diverse audiences, and transform museums into dynamic cultural, educational, and tourist centers.

The practical significance of this study lies in its potential to inform strategic decisions for museums in the Dnipropetrovsk region. By assessing the current state of museums and their communication management, the study identifies key areas for improvement. The findings offer actionable insights for policymakers, museum administrators, and cultural stakeholders to enhance financial sustainability, optimize communication strategies, and adapt to the digital age. Addressing the identified challenges, such as funding constraints and limited visitor engagement, is crucial for the continued relevance and success of museums. Additionally, the study emphasizes the importance of integrating innovative technologies and modern communication methods, providing a roadmap for museums to thrive in a rapidly evolving cultural and technological landscape. Ultimately, the practical significance lies in fostering the growth, resilience, and cultural impact of museums in the Dnipropetrovsk region.

Key words: digitalization, Dnipro region, attracting visitors, innovative exhibitions, communication management, cultural heritage, cultural enrichment, cultural institutions, interdisciplinary approach, museums, museum practices, sustainable growth, social dynamics, financial support.

Надійшла до редакції 15.01.2024 р.

ЗМІСТ

ВИТКАЛОВ С., ВИТКАЛОВ В. НАУКОВО-ОСВІТНІЙ КОНСОРЦІУМ ЯК ЗАСІБ КОНСОЛІДАЦІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ (ЗМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ)	3
Розділ I. КОЛЕСНИК О., КАРАНДА М. ХУДОЖНІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ МІЖКУЛЬТУРНІ КОМУНІКАЦІЙ: ІСТОРИЧНИЙ ФАКТ – РОМАН – ЕКРАНІЗАЦІЯ	7
Розділ II. САБАДАШ Ю., НІКОЛЬЧЕНКО Ю. ФОРМУВАННЯ ПОНЯТІНО-КАТЕГОРІАЛЬНОГО АПАРАТУ ПИТАННЯ ТВОРЧОСТІ У СУЧАСНІЙ КУЛЬТУРОЛОГІЇ	19
Розділ III. ПРИЧЕПІЙ Є. СЕМАНТИКА ТРИПЛЬСЬКОГО ОРНАМЕНТУ «СОВИНІЙ ЛИК».	33
Розділ IV. ГОНЧАРОВА О. ЖІНОЧЕ МИСТЕЦТВО СКУЛЬПТОРКИ ПРОПЕРЦІЇ ДЕ РОССІ ЯК ФЕНОМЕН РАНЬНОМОДЕРНОЇ КУЛЬТУРИ БОЛОНЬЇ.	48
Розділ V. ПЕТРОВА І. ІНСТРУМЕНТАЛІЗАЦІЯ ДОЗВІЛЛЯ У ВЛАДНОМУ ДИСКУРСІ КОЛОНІАЛІЗМУ (НА ПРИКЛАДІ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ).	72
Розділ VI. ПРОКОПЧУК І. ОСОБЛИВОСТІ ПЛАСТИКИ ІВАНА КАВАЛЕРІДЗЕ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО МИСТЕЦТВА АВАНГАРДУ ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ ХХ СТОЛІТТЯ.	85
Розділ VII. ПАУР І. ПОШТОВІ ЛИСТІВКИ ВИДАВНИЦТВА «РАССВЕТ» (1909–1912) : РЕКОНСТРУКЦІЯ КОЛЕКТИВНОГО ПОРТРЕТУ ХУДОЖНИКІВ.	99
Розділ VIII. ФАБРИКА-ПРОЦЬКА О. ТРАНСМІСІЯ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІСЕННОЇ ФОЛЬКЛОРНОЇ ТРАДИЦІЇ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ В СЕРЕДОВИЩІ ЕТНОКУЛЬТУРНОГО ПОГРАНИЧЧЯ.	118
Розділ IX. ШВОРАК А., ВИТКАЛОВ С. КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ВОЛИНЯН У ДІАСПОРІ ТА РЕГІОНІ : ІСТОРИЧНА РЕКОНСТРУКЦІЯ ОКРЕМИХ СТОРІНОК ..	135
Розділ X. КАРАСЬ Г. МІЖНАЦІОНАЛЬНІ КУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ У СФЕРІ АКАДЕМІЧНОГО МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЯК ФАКТОР ПІДТРИМКИ БОРОТЬБИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПРОТИ РОСІЙСЬКОГО ВОРОГА	147
Розділ XI. НІМИЛОВИЧ О. ВТІЛЕННЯ СЛОВА І МЕЛОДІЙ ЛЮБОМИРА РИХТИЦЬКОГО (СТЕПАНА ЛЮБОМИРСЬКОГО) В МУЗИЦІ МИКОЛИ ЛАСТОВЕЦЬКОГО	159
Розділ XII. САПОЖНИК О. УКРАЇНСЬКА ТРАДИЦІЙНА ЕСТРАДНА ПІСНЯ, ПОП-МУЗИКА, БАРДІВСЬКА ПІСНЯ : ДО ПИТАННЯ ВИТОКІВ ЖАНРІВ, ВХОДЖЕННЯ У СВІТОВИЙ МУЗИЧНИЙ ПРОСТІР	173
Розділ XIII. МАТОЛІЧ І. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО В УКРАЇНІ КІНЦЯ ХХ ПОЧАТКУ ХХІ СТ.: ЕТАПИ РОЗВИТКУ, АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ	183
Розділ XIV. КДИРОВА І., МИРОШНИЧЕНКО О.М. КОНЦЕРТНО-ВИКОНАВСЬКА ПРАКТИКА У СТИЛІСТИЧНОМУ РОЗМАЇТТІ ДЖАЗУ	197
Розділ XV. ГЕРЧАНІВСЬКА П., ПАВЛОВСЬКА С. МОЛОДІЖНА КУЛЬТУРА В КОНТЕКСТІ ПАРАДИГМИ ОПОРУ (ХХ–ХХІ СТОЛІТТЯ).	214
Розділ XVI. ШПАКОВСЬКА М., ВИТКАЛОВ В. РЕГІОНАЛЬНІ МУЗЕЇ В КОНТЕКСТІ КОМУНІКАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	226
Розділ XVII. ШАТРОВА М. СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК БІБЛІОЛОГІЧНОЇ НАУКИ ЯК СЛАДОВОЇ ГУЛУЗИ 02 «КУЛЬТУРА ТА МИСТЕЦТВО»	238
ПРО АВТОРІВ	251

CONTENTS

VYTKALOV S., VYTKALOV V. SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL CONSORTIUM AS A MEANS OF CONSOLIDATING MODERN HIGHER EDUCATION (Instead of a Foreword).....	3
Part I. KOLESNYK O., KARANDA M. ARTISTIC INTERPRETATIONS OF INTERCULTURAL COMMUNICATIONS: HISTORICAL FACT – NOVEL – SCREEN ADAPTATION	7
Part II. SABADASH J., NIKOLCHENKO J. FEATURES OF THE FORMATION OF THE CONCEPTUAL AND CATEGORICAL APPARATUS AND THE QUESTION OF CREATIVITY IN MODERN CULTUROLOGY	19
Part III. PRYCHEPIY Y. SEMANTICS OF THE TRIPYL ORNAMENT «OWL FACE»	33
Part IV. GONCHAROVA O. WOMEN'S ART OF SCULPTRESS PROPERZIA DE ROSSIAS A PHENOMENON OF EARLY MODERN CULTURE OF BOLOGNA	48
Part V. PETROVA I. INSTRUMENTALIZATION OF LEISURE IN THE DISCOURSE OF POWER : THE CASE OF SOVIET UKRAINE	74
Part VI. PROKOPCHUK I. IVAN KAVALERIDZE'S MONUMENTAL PLASTICS IN THE CONTEXT OF THE EARLY XX-TH CENTURY EUROPEAN AVANT-GARDE	85
Part VII. PAUR I. THE POSTCARDS OF THE PUBLISHING HOUSE RAZSVIET (1909–1912): RECONSTRUCTION OF THE COLLECTIVE PORTRAIT OF ARTISTS	99
Part VIII. FABRYKA-PROTSKA O. TRANSMISSION AND TRANSFORMATION OF THE SONG FOLKLORE TRADITION OF THE CARPATHIAN REGION IN THE ENVIRONMENT OF THE ETHNO-CULTURAL BORDERLAND.....	118
Part XIX. SHVORAK A., VYTKALOV S. PRESERVATION AND REFLECTION OF THE LOCAL HISTORY OF VOLYN IN THE LITERATURE OF THE UKRAINIAN DIASPORA	135
Part X. KARAS H. INTERNATIONAL CULTURAL PRACTICES IN THE FIELD OF ACADEMIC MUSICAL ART AS A FACTOR IN SUPPORTING THE STRUGGLE OF THE UKRAINIAN PEOPLE AGAINST THE RUSSIAN ENEMY.....	147
Part XI. NIMYLOVYCH O. THE EMBODIMENT OF THE WORDS AND MELODIES OF LIUBOMYR RYKHTYTSKYI (STEPAN LIUBOMYRSKYI) IN THE MUSIC OF MYKOLA LASTOVETSKYI.....	159
Part XII. SAPOZHNIK O. UKRAINIAN TRADITIONAL POP SONG, POP MUSIC, BARD SONG: ON THE QUESTION OF THE ORIGINS OF GENRES, ENTRY INTO THE WORLD MUSICAL SPACE.....	173
Part XIII. MATOLICH I. ART HISTORY IN UKRAINE IN THE LATE TWENTIETH AND EARLY TWENTY FIRST CENTURIES : STAGES OF DEVELOPMENT, ANALYSIS OF RESEARCH AND MAIN PROBLEMS .	183
Part XIV. KDYROVA I., MYROSHNYCHENKO O. CONCERT AND PERFORMANCE PRACTICES IN THE STYLISTIC DIVERSITY OF JAZZ.....	197
Part XV. HERCHANIVSKA P. , PAVLOVSKA S. YOUTH CULTURE IN THE CONTEXT OF THE RESISTANCE PARADIGM (20 – 21 st centuries).....	214
Part XVI. SHPAKOVSKA M., VYTKALOV V. CHARACTERIZATION OF THE CURRENT STATE OF MUSEUMS OF THE DNIPROPETROVSK REGION AND THEIR IMPLEMENTATION OF COMMUNICATION MANAGEMENT	226
Part XVII. SHATROVA M. MODERN DEVELOPMENT OF BIBLIOLOGICAL SCIENCE AS A BRANCH OF «CULTURE AND ART».....	238
BY THE AUTHORS	251

Наукове видання

**МІЖГАЛУЗЕВА КОМУНІКАЦІЯ В СИСТЕМІ
ФУНКЦІОНУВАННЯ КУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК**

колективна монографія

Відповідальний редактор:
доктор культурології, професор
Сергій Виткалов

Технічне редагування та комп'ютерна верстка
Сергій Виткалов

Науковий редактор
Володимир Виткалов

Підписано до друку 10.12.2024 року.

Формат

Папір – офсет.

Гарнітура –Times

Ум. др. а. – 31.10

Наклад 100 примірників

Видавець: Poznań (Poland): Publishing House of RSEC; Рівне : ФОП «Брегін А.Р.»

Видавничі роботи: ФОП «Брегін А.Р.» свідоцтво про державну реєстрацію ААБ № 750918
від 20.11.2012 р. 33009, м. Рівне, вул. Біла, 53, Г 2.

Адреса редакції: 33000, Україна, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12,
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства.